

האשה נקנית פרק ראשון קידושין

קצא א מ"י פ"ד מהל' עבדים הלכה ט:
 קצב ב מ"י שם הל' טו:
 קצג ג מ"י שם הל' טז:
 קצד ד מ"י פ"ד מהל' אבות הלכה ט
 ופיק י"ב שם הלכה ו ז
 סמג עשין מה טושיע
 אהרע סמון לה טעף ה
 וס' טע טושיע ו:
 קצה ה מ"י פ"ד מהל' עבדים הלכה יב:

מוכר רש"י

כיצד מצות יעוד. ויחלף
 הקונה בה ויחלף ויחלף
 לעדה דכתיב אשר לא
 יעדה מכלל שיהיה ליעדה
 (רש"י על ה"ה). אפילו
 בסוף שש. דקצקט ט"ק
 מעות רחוקות שקבל האב
 מישראל זה הקנה להם
 קדושין קבלם שאם ירצה
 לקדשה שמתקדש בזאת
 מעות ולכן אפילו לכהן
 שהם נמי כיון דאמר בסוף
 שש תמיד לי יור למפרע
 יעוד משנת מכירה (ס"ח).
 אם יש שהות ביום.
 דקצקט מעות הראשונות
 לא קבלן האב לכהן
 קדושין דאין מקדשה אלא
 בפטות שיש לו עליה ירצה
 (ס"ח). על מנת שאין
 לך עלי שאר. מוזן
 רבנן. תשמיש. הרי זה מוזן
 מקודשת ותנאו בטל.
 דאין להם מנהג על מה
 שכתוב בתורה. והיו קדושין
 הנעשה מעשה והתנאי
 כמאן ליתיה דמעשה
 כלל תנאי דמי (רש"י ב"ב
 ע"ב). דבר שבממון.
 כגון שאל וכו'. יתן
 למחילה והרי מתנה. אבל
 עונה שהיא עבר היום
 לא יתן למחילה (ב"ב
 א). ענת תשמיש מנהג
 היא וענינה דנפלא הוא
 (ב"ב ס"ח). תנאי קיים.
 הקדושין קדושין וזה לה
 עליו עונה. אבל לא שאר
 וכו' (ב"ב ס"ח).

מש"ל רמב"ם. פי' בקונטרס מדברי מי אנו למדין הא אם יש שהות
 ביום כו' אלמא השתא הוא דמתחילי קדושין בגרעון שיש
 לו עליה לרבנן מדברי חכמים אנו למדין דאמרי אפילו אין שהות
 ביום דקצברי לכך ניתנו מעות הראשונות דאי בעינן ליעודי יהיה
 ייעוד מעכשיו דאי לא מההוא שעתא
 מתחילי בנמאי מיקדשה השתא ופרקי
 פשיטא דמנינו למילף ומשני מהו
 דמימא הא לא אמר ליה לאב מעכשיו
 ותילף מיניה דאפי' לא פירש מעכשיו
 אלא הרי את מקודשת לי לאחר
 שלשים יום תהא מקודשת לראשון
 קמ"ל האי תנא דאמר אנו למדין
 המשל מדברי רבנן דאי אמר מעכשיו
 אין ואי לא לא וקשה דבכוליה גמרא
 המשל בה ללמד על הדבר כמו משל
 למה הדבר דומה ויעוד איך נאמר
 דמיעוד נלמד בהשגה שמהא מקודשת
 לראשון והא לא איירי רבנן כלל
 כשנא אחר וקדש בתוך ימי המכירה
 לכך פירש ר"י שהמשל בה ללמד
 ולומר דכי היכי דפשיט לן החס
 באומר לאשה הרי את מקודשת לי
 מעכשיו ולאחר שלשים יום ובה וקדשה
 אחר בתוך שלשים יום שמקודשת
 לראשון ה"ג גבי ייעוד שאם בה אחר
 וקדשה אחר המכירה קודם הייעוד
 דאינה מקודשת דמעות הראשונות
 לקדושין ניתנו והכי קאמר משל למאן
 על מי מלמד המשל אפילו לרבי
 יוסי ב"י יהודה והאמר אם יש שהות
 ביום וכו' ואם כן לא דמי לאומר
 שהרי בעינן שיתן לה שום דבר בסוף
 אלא משל לרבנן המשל בה ללמד לנו
 על דברי רבנן שאם בה אחר וקדשה
 אחר המכירה קודם הייעוד אינה
 מקודשת ופרקי פשיטא דעיון שאמרם
 לאשה כך הוא הדין ה"ג גבי ייעוד
 כך הוא לרבנן ומשני מהו דמימא הא
 לא אמר מעכשיו ואפילו לרבנן נמי
 תהא מקודשת לאחר שקדשה קודם
 הייעוד דלא דמי לאומר לאשה דהתם
 אמר לה מעכשיו קמ"ל דכיון דכל
 מכירה ע"מ ליעוד כמאן דאמר לה
 מעכשיו דמיא: **מש"ל** ר"ב יוסי
 רבבי יהודה. פי' בקונטרס מדרי'
 ברבי יהודה אנו למדין משום דלא
 פירש מעכשיו אע"ג דהוי ליה לקדשה
 זהו לאחר זמן מיחו כי קדמו אחר
 הו קדושין ה"ג לא שגא מהו דמימא
 הא לא א"ל בשעת מתן מעות ע"מ
 שתייעד לי לסוף שש ומשום הכי
 אמר רבי יוסי דמקודשת לשני אבל
 היכא דאמר התקדשי לי לאחר
 שלשים יום אימא אע"ג דלא אמר לה
 מעכשיו חיילא מהשתא ומקודשת
 לראשון אם ירצה בסוף שלשים
 קמ"ל דדמי להדדי דכיון דתלה הכמוז
 ייעוד במעות הללו לאחר זמן מעיקרא
 כי יהציננה להכי יהציננה שאם ירצה
 ליעוד מעכשיו ומפילו הכי כיון דלא
 סגלא קיים. בתמיה: דדבר שבממון.
 דניתן למחילה הוא תנאי קיים אבל
 עונה דלערא דגופא הוא לא אימיהצי
 למחילה: **מלמד שמוכרה לפסולים.**
 ממזר ומתן שאין לה שאל ליעוד ואינה
 נמכרת להם אלא לשפחות בלבד:
אם מקדשה לפסולין. דקידושין
 מופסקין בחייבי לאוין: לא ימכרה
 לפסולין. בתמיה: מה למקדשה
 לפסולין. כלומר מה לי לקנתה על
 מקדשה לפסולין הרי מנינו שהקדושין
 מסורין בידו לדבר גדול מזה שאפילו
 משהציאה סמינן מקדשה כדלפינן
 לעיל (דף טז:) מוילאחא חסא אין כסף:
ימכרה לפסולין. בתמיה והלא אין
 המכירה מסורה בידו כל כך שהרי אינו
 מוכרה כשהיא נערה כדדרישין ק"ו ומה

וכי משייר בה שוה פרוטה ומייעד הו קידושין
 הכא נמי לא שנא ת"ר "כיצד מצות יעוד
 אומר לה בפני שנים" (ב) הרי את מקודשת לי
 הרי את מאורסת לי אפילו בסוף שיש ואפילו
 סמוך לשקיעת החמה ונוהג בה מנהג אישות
 ואינו נוהג בה מנהג שפחות רבי יוסי ברבי
 יהודה אומר אם יש שהות ביום כדי לעשות
 עמו שוה פרוטה מקודשת ואם לא אינה
 מקודשת משל (ב) לאומר לאשה התקדשי לי
 מעכשיו (ב) לאחר שלשים יום ובא אחר וקדשה
 בתוך שלשים יום שמקודשת לראשון משל
 למאן אילימא משל לרבי יוסי ברבי יהודה
 הא אם יש שהות ביום כדי לעשות עמו שוה
 פרוטה מקודשת ואם לאו אמר רב אחא
 בריה דרבא משל לרבנן פשיטא מהו דתימא
 הא לא אמר ליה מעכשיו קמ"ל תניא אידך
 המוכר את בתו והלך וקדשה לאחר שיתקן
 בארון ומקודשת לשני דברי רבי יוסי ברבי
 יהודה והכ"א: אם רצה ליעוד מייעד משל
 לאומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר
 שלשים יום ובא אחר וקדשה בתוך שלשים
 יום שמקודשת לשני משל למאן אילימא
 לרבנן האמרי רבנן אם רצה ליעוד מייעד
 אלא אמר רב אחא בריה דרבא משל לר' יוסי
 בר' יהודה פשיטא מהו דתימא הא לא אמר
 לה לאחר שלשים יום קמ"ל תניא אידך
 המוכר את בתו ופסק (ב) על מנת שלא ליעוד
 נתקיים התנאי דברי ר"מ והכ"א: אם רצה
 ליעוד מייעד מפני שהתנה על מה שכתוב
 בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה
 תנאו בטל ולר"מ תנאו קיים והתנאי: האומר
 לאשה הרי את מקודשת לי ע"מ שאין לך עלי
 שאר כסות ועונה ה"ו מקודשת (ב) ותנאו בטל
 דברי ר"מ רבי יהודה אומר יבדבר שבממון
 תנאו קיים אמר חזקיה שאני הכא דאמר
 קרא ולאמה פעמים שאינו מוכרה אלא
 לאמה בלבד ורבנן האי לאמה מאי עבדי ליה
 האי מיבעי להו לכדתניא לאמה מלמד
 שמוכרה לפסולים והלא דין הוא אם
 מקדשה לפסולים לא ימכרנה לפסולים מה
 למקדשה לפסולים שכן אדם מקדש את
 בתו כשהיא נערה ימכרנה לפסולים שאין
 אדם מוכר את בתו כשהיא נערה ת"ל
 לאמה מלמד שמוכרה לפסולין ה"ו אליעזר
 אומר אם ללמד שמוכרה לפסולין הרי כבר
 נאמר (ב) אם רעה בעיני אדוניה שרעה
 בנישואיה מה ת"ל לאמה מלמד שמוכרה
 לקרובים

מכירה כבר יואה עכשיו שאינה מוכרה אינו דין שלא תמכר במסכת
 ערכין (דף ע"ג:) שרעה בנישואיה. שאסורה לו מיהא תפסי ליה בה
 קדושין כדכתיב (שמות כ"ב) אשר לא יעדה מכלל שמוכרה לפסולין:
 לקרובים
 מכירה קא משמע לן כיון דלא אמר מעכשיו בהדיא מקודשת
 לשני: **ולר"ב מאיר תנאו קיים וכו'.** מדרבנן אדרבנן לא קשיא דיעוד לא הו דבר שבממון:

(א) [לקמן נח: ע"ג].
 (ב) [בבב"י: גר יעקב. וכו']
 (ג) [בבב"י: גר יעקב. וכו']
 (ד) [לקמן נח:].
 (ה) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (ו) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (ז) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (ח) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (ט) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (י) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יא) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יב) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יג) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יד) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (טו) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (טז) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יז) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יח) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (יט) [בבב"י: טס"ף: עמנו].
 (כ) [בבב"י: טס"ף: עמנו].

תורה אור השלם

1. וכו' ומכר איש את
 בתו לאקדוה לא תשא
 כצאת הקדושין:
 שמות כ"ז
 2. אם רעה בעיני אדוניה
 אשר לו יעדה ותפדה
 לעם נכרי לא ימשל
 לקדוה בבגדו קב:
 שמות כ"ח

הגהות הב"ח

(א) נב' בפני שנים הרי
 את מיעדת ליה הרי את
 מקודשת:

מוכר תוספות

א. כיון דמעות הראשונות
 לקדושין ניתנו הרי
 כאילו פירש הכי בפירוש.
 חס' רש"י.

האשה נקנית פרק ראשון קידושין כא.

כא.

עין משפט
נר מצוה

רי"א א מ"י פ"ב מהל'
 שמיטה הלכה ב:
 ר"ב ב מ"י שם פ"ב
 הלכה י:
 ר"ג ג מ"י שם פ"ב יב
 הלכה ב:
 ר"ד ד מ"י שם פ"ב יא
 הלכה י:
 ר"ה ה מ"י פ"ב ב מהל'
 עבדים הל' ז:

מוסף רש"י

בתי הצירים. כמתנות
 פתוח עירות פתוחות
 מאין חומה (ויקרא כה
 יא). וכי יש לך
 אדם בישראל שאין לו
 גואלים. אם אין לו בן או
 בת או אח או יו קרוב עד
 יעקב אביו הקרוב קרוב
 יורש (ויק' קסו). קשיא.
 לשון הפסוק קשה למצן
 אלל לא מיתוסב (תנחומין
 ע"ב). מי שאינו נגאל
 באלה. נמכר לישלל לא
 תכיז ביה גאולה קרובים,
 דלא נפקא לן מההיא אלל
 גאולה עמיה (קט"ז טו).

מוסף תוספות

א. דהיינו דן אותו ק"ו
 דבריוהא ויהייה אומר נמי
 בבתי ערי חומה שאינו
 ליה וגואל וגואל להצאין
 דהוה ילפינן גאולתו
 משרה אחוה. מוס'
 הל"ש. ב. ג"מ. קרקע
 מרקע נוחא ליה למילף.
 מוס' הל"ש ע"י מהר"ש.

הא רבנן. ללא יהיזי טעמא לקרא ואמרי דהורע כמו נחמד מילתא
 הורע נמי במילתא אחריהא בר מהיכא דגלי ביה קרא וצבתי ערי
 חומה גמרינן גאולה גאולה משדה אחוה והא דקא אמיינא דבית
 צביר חומה ליה וגואל כו' לר"ש קאמיינא דיהיז טעמא לקרא: פני
 חדא. ה המוכר בית צביר חומה ליה

וגואל כו' איכא למיפרך. צבא מתנימין
 דלכרעה קרא למקדיש שיליה ויגאל
 משום דהא אחיז ליה מדינא של מוכר
 בית צביר חומה שאין ליה וגואל:
 מה נמוכר בית צביר חומה שכן
 הורע כמו נחמד לעולם. משנה
 ראשונה ולין: סאמר במקדיש שיפה
 כמו נחמד לעולם. ועלמנו של יובל אם
 לא מוכרה הגזר דאין מתחלקת
 לכהנים עד היובל: מוכר שדה אחוה
 יוכיח כו' לעולם. עד היובל וציובל חוזר
 בלא פדיון: אף אני איני מקדיש.
 לפיכך הוכרן אם גאל יגאל לומר
 שדה אחוה אין המוכר יכול לגאול
 עד שתצוא שנה שלישית ומוכר בית
 צביר חומה אינו גואל אלל בראשונה
 נמלא שאין זה וזה גואלין בשניה:
 עבד עברי וכו'. כדאמר לעיל (דף כ:)
 ונגאל כולו ולא לחיזי ואין ליה וגואל
 דהא או השיגה כתיב (ויקרא כה): נגאל
 בקרובים. על כרחו של לוקח
 כדאשכחן בשדה אחוה (סס) וצא
 גואלו הקרוב אליו וגו': אף הוה נמי
 אין נגאל לחאין. לרבנן קצעי
 ליה דלמרי לעיל אין נגאל לחאין
 וימנא נמי דלמרי גמר דנגאל בקרובים:
 או דילמא כי כתיב. גאולתו בשדה
 אחוהו למעט חאין הוא דכתיב
 שחאמר (סס) ומנא כתיב גאולתו כתי
 כולו ולא כתי חאין הילכך כי חזר כתיב
 ג"ש למגמר ס' אהדא מילתא הוא דכתיב
 ולא למיגמר גאולת קרובים דלא לגבי
 גאולתו כתיבי: צלל גאולה ספנו.
 וצלל ארץ אחותכם גאולה תתנו לארץ
 קרא יתירא הוא ולא פירש למאי אתא:
 לרבות כפיס ועבד עברי. שיהו נגאלין
 לקרובים: צמי החארים. עירות שאין
 מוקפות חומה מימנות יהושע: על שדה
 הארץ יחשב. הרי הן כשדה אחוה:
 לקובעו חובה. על הקרובים: ובי יש לך
 אדם בישראל. מנוטיל חלק בצרף שאין
 לו גואלין מרע יעקב צבוד אחד מכל
 ישראל קיים הוא קרוב לו: אלל יש
 לו. גואלין אלל אין הגואל רוצה ליקח
 ולימדין הכתוב שהרשות ציד הקרוב:
 חובה. והאי כי לא יהיה לו גואל דריש
 בשאי אפשר ציד הראוי לירשו ליגאל
 ואין הגאולה מנוטיל אלל על הקרוב
 מן הכל: מאי צלל. נכחז גאולה
 תתנו לארץ: מה ס"ל. צבד עברי
 הנמכר לעובד כוכבים: לרבות כל
 הגאולים. העומדות ליגאל שיהא נגאל
 כסדר הזה. קס"ד שיהו נגאלין לקרובים
 צלל למדנו: ועבד עברי. הנמכר לישראל
 דלא כתיב ציה גאולת קרובים: לקרוב
 קרוב קודם. דגבי שדה אחוה כתיב וצא
 גואלו הקרוב אליו ולא פ"י הקרוב קרוב
 קודם כי כהא דפריש דודו צרישא ואם
 אין לו דוד בן דודו ואי לאו משאר צבירי:
 מי שאינו נגאל צלל נגאל צש.
 אלמא ס"ל דאין נגאל בקרובים:
 יגאלנו. כתיב צנמכר לעובד כוכבים
 גבי קרובים ומשמע מיעוטא:
 ההוא

הך צרימא דקאמר דאין ליה וגואל וגואל לחאין מיירי אם לא נכתב
 אם גאל יגאל" דה"י קאמר לעיל שיכול וי"ל דמשמע ליה כל שיטת
 הצרימא אף לפי האמת נכתב דכתיב נמי אם גאל יגאל דאי לאו הכי
 אמאי נקט כל שיטה זו שאינה קיימת הוה מצי למינקט ק"ו מע"ע מה
 ע"ע שיפה כמו שיואל ציובל אפ"ה

אינו ליה וגואל וגואל לחאין כדכסומן
 מקדיש שחורע כמו ש"ס הגיע יובל
 אינה נגאלת ומתחלקת לכהנים אינו
 דין שאין ליה וגואל וגואל לחאין ועל
 ק"ו זה ליכא למיפרך מידי אלל
 פשיטא דהאי יוכיח מיירי אף לפי
 האמת צמר דכתיב אם גאל יגאל וא"ת
 מ"מ אמאי לא נקט האי ק"ו מע"ע
 כיון דליכא למיפרך מידי עילייה וי"ל
 דשדה משדה עדיפא ליה למילף: ב.
 משום דאיכא דמימר ע"ע הנמכר
 לעובד כוכבים יוכיח.

וא"ת ולמה לי ומנא כתיב גאולתו דכתיב
 בשדה אחוה למימר שאינו גואל
 לחאין מיפוק ליה צק"ו מע"ע ומה
 ע"ע הנמכר לעובד כוכבים שיפה
 כמו יגאל מיד אפ"ה אינו ליה וגואל
 וגואל לחאין כדכסומן מוכר שדה
 אחוה שהורע כמו ליגאל מיד כדכתיב
 צמספר שני תצוואות (ויקרא כה) אין
 דין שאין ליה וגואל וגואל לחאין וי"ל
 דלכרעה חית לן למימר איפכא ומה
 מקדיש שהורע כמו ליחלק לכהנים
 ציובל אפ"ה ליה וגואל וגואל לחאין
 מוכר שיפה כמו שחחורכ לעולם ציובל
 אינו דין שיהו וגואל וגואל לחאין
 וכ"ת מה למקדיש שיפה כמו ליגאל
 מיד חאמר צנמכר שהורע כמו ליגאל
 מיד מ"מ צמי החארים שיפה כחן
 ליגאל מיד מלניו למיגמר מהאי ק"ו
 ולהיות ליה וגואל וגואל לחאין ומאחר
 דחוינן צבמי החארים שדה אחוה נמי
 מפקי' ליה להאי דינא דתריייהו צמד
 פרש' כתיבי על שדה הארץ יחשב ולהכי
 איצטרך ומנא כתיב גאולתו דכתיב
 צנמכר שדה אחוה לומר שאינו ליה
 וגואל וגואל לחאין דס"ד למילף
 ממקדיש כדפרישית ומהשפת ילפינן
 נמי צמי החארים מיניה שאין ליה
 וגואל וגואל לחאין:

מאי בבא. לכתוב גאולה תתנו
 לארץ ושמעין שדה אחוה
 לקובעו חובה וצמי החארים צלל
 וא"ת לימא דלמתי לרבות עבד עברי
 יש לומר דמשמע ליה דלמתי לרבות
 מידי דגאולת קרקע כדכתיב וצלל
 ארץ משמע דוקא ארץ מרצבין:
 לקובעו

ליה רבנן לרב אשי ואמרי לה רבינא לרב אשי בשלמא למ"ד לרבות
 בתי ערי חומה היינו דכתיב בכל אלא למ"ד לרבות בתי חצרים מאי בכל
 קשיא איתביה אב"י מה ת"ל יגאלנו יגאלנו ג' פעמים לרבות כל
 הגאולות שנגאלות כסדר הזה הוא בתי ערי חומה ועבד עברי לא בתי
 חצרים ושדה אחוה בתי חצרים ושדה אחוה בהדיא כתיב על שדה הארץ
 יחשב כדאמר רב נחמן בר יצחק לקרוב קרוב קודם ה"ג לקרוב קרוב קודם
 היכא איתמר דר"ג בר יצחק אחא דאיבעיא להו עבד עברי הנמכר לישראל
 נגאל לקרובים או אינו נגאל לקרובים אליבא דרבי לא תבעי לך דאמר
 מ"י שאינו נגאל באלה נגאל בשש אלמא לא מופרק כי תבעי לך אליבא
 דרבנן מאי ילפינן שכיר שכיר ולא דריש יגאלנו או דילמא יגאלנו לזה ולא
 לאחר"ת"ש בכל גאולה תתנו לרבות בתים ועבד עברי מאי לאו בתי חומה
 ועבד עברי הנמכר לישראל הלא עבד עברי הנמכר לעובד כוכבים עבד עברי
 הנמכר לעובד כוכבים בהדיא כתיב ביה א' דודו או בן דודו יגאלנו

ההוא